

GLAS SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Leto V - 2 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 31. 1. 1958

VARNA OBRAMBA

V naše domove vdira moderno življenje z vsemi svojimi dobrimi in slabimi darovi. Kdor je v prejšnjem stoletju menil, da se bo mogel ustavljati takratnemu pogonu na pr. s tem, da bi se umikal šolski izobrazbi in ostal analfabet, je kmalu spoznal, da se novostim že zaradi lastnih koristi ne more uspešno ustavljati in da mora kreniti za časom in njegovimi nalogami. Enako je danes! Niso vse iznajdbe prijetne: marsikdo mrzi radijski aparat in še bolj zvočnik, ki mu iz sosednega stanovanja neusmiljeno vsiljuje program, ki mu ne prija in ga moti. V Angliji je na pr. med ljudmi, ki veljajo za spoštovalce kulture in umetnosti, neprimerno imeti na vidnem mestu v stanovanju televizijski aparat. Nočeju se podvreči "sili" in poslušati program ter gledati slike, ki njihovemu razpoloženju ali okusu ne odgovarjajo. Sicer zaradi tega televizijski aparat ni pregan iz stanovanja: le na vidnem mestu ne sme biti, in kadar se ponuja program ali je navzoč gost, ki bi želel slediti programu oddaje, pripeljejo aparat iz garderobe.

Živimo v deželi, kjer je tehnična civilizacija visoka in ohranja korak s svetovno, vsaj v glavnem. Pogosto najdemo po domovih vse najnovejše naprave, od hladilnika do televizijskega aparata. Tudi knjižnica je v kotu, pa to že bolj poredko. Še bolj zanimivo pa je, da se knjižnica navadno kupuje kar takrat, ko se kupuje oprema stanovanja. Kupec naroči za sobo tudi knjižno omaro in ta pride v hišo že kar polna knjig in sicer ne po izbiri tistega, ki bo te (knjige bral, ampak napolni omaro dobavitelj mize, stolov, postelj in so knjige v skladu z barvo pohištva. Knjige morajo biti lepo vezane in opremljene z zlatimi napisi — knjižna omara je v sobi za dekoracijo in pogosto se lastnik nove opreme niti ne zanima, kakšne vsebine so knjige in kdo so avtorji.

To je en del slike, ki ni omejen samo na tukajšnje razmere. V listih ubija smisel za lepo besedo takozvani "strip", ko more čitatelj "prežreti" vsebino obsežnega dela klasične literature v 30 ali 40 slikah; radijske oddaje prirejajo dela svetovne dramatike in jih podajajo v skrajšanih oblikah.

Vsi smo del tega življenja in smo včasih brez moči. Vendar se moramo znati upreti drčanju navzdol! Če vdirajo v naše domove listi, radijski in televizijski aparati, ne smemo postati sužnji časa, ki hoče s svojim tempom zasužnjiti človeka in ga oropati volje reševati po lastni izbiri in ljubezni vsaj nekaj notranjega življenja za uživanje prave lepote in trajnih vrednot.

Nismo sami; poleg nas se rešuje svet v borbi za ohranitev vrednot. Med božičnimi prazniki so listi in revije prinašali vabila za nakup del priznanih in trajnih vrednot. Izbira ni bila majhna. Kdor je resno želel, je mogel kupiti knjigo, ki mu naj obogati dom po njegovi lastni izbiri in okusu. Knjižna omara se je mogla napolniti z zakladi, iz katerih more z bogastvom črpati duh, ki hoče ostati vsaj v enem področju svoboden. Domača knjižnica, domača knjižna omara, opremljevana z ljubeznijo in znanjem, postaja edina obramba in zatočišče proti premočnemu pritisku duha oropane civilizacije. (Dalje na 2. strani.)

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

IZŠLE SO V R E D N O T E

Četrta knjiga

VSEBINA: *Pavel Krajnik*: Svoboda mesa pri M. M. Farejevu.

— *Vinko Brumen*: Krekovo delo v letih 1900 - 1907. —

Ivan Ahčin: Filozofija automacije —

Stanko Mikolič: Sodobna razvojna stopnja družabnega nauka.

— *Tine Debeljak*: Iz gradiva o žaklju-Ledinskem. —

Cena zvezku: 30 pesov (2 dolarja, 800 lir).

IZIDE v februarju M E D D O B J E III/5-6.

TISKA SE: Ruda JURČEC: LJUBLJANSKI TRIPTIH.

Dne 1. januarja 1858 je Anton Janežič v Celovcu izdal prvo številko lista "Glasnik slovenski". Bil je to glasnik slovenskega kulturnega zedinjenja ter zlote dobe ustvarjalne romantike med Slovenci. Pred njim je bilo na Slovenskem že več poskusov ustvariti Slovencem literarno poučni list, a so vsi po krajšem času zamrli. Deset let je Janežič v listu bodril, vzgajal, likal in grajal slovenske pisatelje in pesnike. V prvi številki je Janežič podaj svoj program, ko daje navodila svojim sodelavcem in sodručnikom:

"Posebno zaželeni bodo sestavki pisani v a) čisti pravilni slovensščini: najbolj prilježe se sercu domača beseda, po tuje našoperjena rada preseda. Če nikakor ne zaležemo domačega izraza, še le tedaj se podajmo no pösodo do bližnjih bratov slovanskih. Imen novoskovanih se varimo, rajši se držimo umevno in mikavno, da jih bo umel in rad prebiral vsak še nekoliko izobražen Slovenec; drugači se je ne ujemajo z namenom lista leposlovnega; c) čedno in pošteno, v duhu katoliškem, bolj v požlahačevanje uma in srca, kako v podpihovanje strasti človeških; d) novele in povesti, osnovane po domačih predmetih, naj bodo živo ogledalo domačega življenja. Naj bolj prikupile se bodo tiste; katere slikajo naše ljudstvo v njegovih dogodbah. žalostnih in veselih, v njegovih šerah ic navadah na sploh v celni njegovi obhoji; h katerim se vpletajo razni koristni nauki, poetiški popis domačih krajev in drugih zanimivosti."

Okrog Janežiča se kmalu zberó vsi tedanji slovenski kulturni ustvarjalci. Galerija sodelavcev obsega imena: Levstik, Cegnar, Valjavec, Stritar, Gregorič, Cimperman, Mandelc, Erjavec, Jurčič, Zarnik, Štefan, Ogrinec, Tušek, Volčič, Šubic.

V prvem letniku je že izšel "Martin Kerpan z Verha". Z njim je Levstik pokazal, kako je treba obdelovati umetniško tudi preprosto ljudski snov. Obenem je izhajal znamenit Levstikov esej o slovenskem pisanju "Od Litije do Čateža. Tudi balada "Ubežni kralj" je izšla v Glasniku. Fran Erjavec je objavil spis "Šnakšepkovski".

Posebno zanimivost so listu dali dopisi iz različnih krajev. Dopisniška mreža je zajela vse slovensko ozemlje.

I Z L E T

Slovenske kulturne akcije

na Hiawatho

v nedeljo 9. februarja, ob 9.30 zbirališče v pristanišču Tigre

— Na otoku bo tudi sveta maša —

Na sporedu kramljanje o Long-fellowu in njegovi Hiawathi.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Za nabavo knjig gotovo danes ne more biti težav; kdor le more, bo videl, da je knjiga razmeroma še vedno poceni. Iz domovine smo med drugim prinesli tudi ljubezen do knjig. Sprejemajmo jih radi s svoje domove, naj bogate naše domače knjižnice in naj pričajo, da spadajo prav one med glavne branilce naših najdražjih vrednot.

odmevi

Kulturna delavka, ki živi v Italiji, nam je pisala in pravi med drugim:

"Prav je da ste ponatisnili Štihovo kritiko o Ugasli literaturi; bila je toliko nujna, kot dež presušeni zemlji... Dokler se nisem preselila, sem bila res na tekočem o kulturnem gibanju v domovini. Poznám dokaj mladih in svežih umetnikov, med njimi jih je nekaj, ki bi s svojimi stvaritvami zadovoljili svetovno javnost. Zaradi monopola pa lahko na žalost pričakujejo le sledeč odgovor: "...vse to Vam priznamo, toda sprejet boste takrat, ko nas bo Vaše obnašanje zadovoljilo..." (iz pisma predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani l. 1953).

...Pohvaliti zato sedaj zamisel in delovanje Slovenske kulturne akcije je vse premalo. Vse premalo, saj obstoj in aktivnost te organizacije predtavljajo svetu Slovence še v drugi luči. Vsak od nas pa, kateri je bil prisiljen zapustiti domovino in se iz tujine ni mogel več vrniti domov, je bil kot brezdomec. Domotožje je še večje. Zato je ta organizacija vredna največjega in najglobljega spoštovanja, saj nudi vsem izgnancem nov dom. Človek bi se od ganjenosti zjokal...

Iskreno želim mnogo uspeha v tem letu vsem vam ki se žrtvujete s sodelovanjem, da s tem ohranite našo trdo, a lepo slovensko besedo in tako vzbujate spet in spet narodu zavest..."

Prijatelj iz Londona piše:

"Jaz sam sem tukaj že dvakrat predaval o Slovenski kulturni akciji v okviru predavanj o kulturnem delu slovenske emigracije in sicer enkrat v Slovenskem društvu v Londonu, drugič v kulturnem odboru Podpornega društva svobodnih državljanov Jugoslavije, ki je edino tukajšnje društvo, v katerem so Srbi, Hrvati in Slovenci... Srbi in Hrvati, ki o kulturnem delu slovenske emigracije niso vedeli mnogo, o Slov. kult. akciji na nič, so obudovali slovensko kulturno delo — zlasti SKA. Priredil sem jim majhno razstavo — vse, kar je SKA doslej izdala, sem jim v predavalnici pokazal".

"DUH. ŽIVLJENJE" O DVEH KNJIGAH SKA

"Duhovno življenje" prinaša v svoji decemberski številki, 1957, pod zaglavjem "Nove knjige" kritični poročili o dveh knjigah, ki sta izšli pri Slovenski kulturni akciji. Znani pesnik Slavko Srebrnič pravi med drugim:

"Neki argentinski zdravnici sem pokazal številko Meddobja z reprodukcijo Goršetrovih del. Dal sem ji par pojasnil o naslovu revije in vsebini. Ko je knjigo prelistala, je rekla: Ne razumem jezika, sodeč po opremi, reprodukcijah kiparjevih del in značilnem naslovu, imam vtis, da to publikacijo izdajajo ljudje z visoko kulturo. — Lepo priznanje in mislim, da ni samo prazen poklon, saj Kulturna akcija s svojimi deli stremi za višjo kulturo in nas poskuša ohraniti v taktu s sodobnim kulturnim življenjem doma in po svetu. To dokazuje tudi njeni zadnji dve knjigi: Zorko Simčič: Človek na obeh straneh stene in France Papež: Osnovno govorjenje.

... Velik pisatelj in videc in prerok, čeprav učitelj. Morda bo kdo očital Simčiču, da je psihološki

obrazi in obzorja

V poletni dobi prireja Slovenska kulturna akcija za svoje člane in prijatelje izlete, ki naj bi po možnosti imeli tudi program, ki bi odgovarjal namenom društva. Tako je bil predlanski izlet v La Plato, pozneje izlet v starodavni grad pri Lujanu — oboje je bilo združeno z ogledom kulturnih in zgodovinskih znamenitosti.

Letos prirejamo izlet na Hiawatho, otok v Tigrisu. Mnogo slovenskih skupin je že bilo tam, SKA prireja tokrat že drugi izlet na to lepo posestvo. Vendar najbrž le malokdo ve, da je ta otok v lepi zvezi s slovensko zgodovino. Ime otoka je povzeto po znameniti pesnitvi pesnika ameriške romantike Henryja Wadswortha Longfellowa (živel od leta 1807 do 1882) in nosi ep ime "The Song of Hiawatha — Pesem o Hiawathi". Pesnitev opisuje folklorno življenje indijanskega plemena Očipvejcev in je bila napisana v letu 1855, to je v dobi, ko je naš slovenski misijonar in škof Irenej Friderik Baraga deloval ravno med tem plemenom Indijancev. Pesnik Longfellow je med drugim na potovanju iz Evrope na ladji srečal duhovnika Smolnikarja, ki je odhajal v misijone k Baragi in so o tem srečanju zapisani sledovi. (Glas, 1. IV, šte. 3.) Ob devetdeseti obletnici Baragove smrti prinašamo v prevodu Tineta Debeljaka ml. "Pesem o Hiawathi", ki bo podana na izletu, kjer bodo dodane kulturne zanimivosti, ki so s pesnitvijo in dobo v zvezi.

Henry W. Longfellow:

PESEM O HIAWATHI

Uvod

Vprašate, odkod te zgodbe? Te povesti, običajji s takim vonjem po gozdovih, z roso in megljo na jasadah, s kodri dirra iz šotorov v stenah se odbijajočim, da mogočno odjekuje in z bobnenjem rek velikih, kot grmenje med gorami?

Odgovarjam vam in pravim: "Iz gozdov in iz prerije, s severnih velikih jezer, iz dežele Očipvejcev,

iz pokrajine Totov, od gora, moč in barij, kjer 'shu-shu' se in čaplja hranita med tem ločja. Le ponavljaj mi pel je včasih stari wadaha, slavni godec, radki pevec.

Vprašate, Nawadaha našel je te pesmi, te povesti, o čem?

Odgovarjam in pravim: "V ptičjih gozdih divjih gozdov, v tesnih bivakih bobrov, za sledjé bivolov divjih, v skalnatih čiških orlov! Pela mu perje je divja po močvarah po barjih, po otožnem tlu v vodi: 'chetowaik', tež oznanja, ptiček 'mahngos divja 'wawa', in 'shu-shu-g' sinja čaplja ter petelin modasa.

Če pa vprašate še več me: Kdo pa bil Nawadaha? Daj, povej še Nawadahi!

Vam lahko to odvrnem prav z opisom ki sledi tu:

Tam v dolini Tawasentha v tihem in zelenem dolu je ob prijetni toku reke živel pevec wadaha. Krog njega indijanska, travniki in polja, a gozdovi to zadaj, smrekov log, z vrhi poje, v zimi bel, v poletju, poje... poje vedno poje... In prijetni te reke se ti kaže ptičje doline kot deroči vala spómlad, kot zelenje v poletju, sivkasta megla v jeseni, in kot temna noč v zimi. Njej na brežini živel pevec wasentha v tihem in zelenem dolu.

Tam je pel Hiawathi, pesem to o Hiawathi: o njegovem delovanju in molitvi in delovanju in pomagal, da plemenom k napredku.

Ti, ki vabi te narava, ljubiš sončni sij na trati, ljubiš senčnate gozdove, ljubiš veter med vejami, in nalive, snežne vihre in bobnenje rek mogočnih skozi ógrad smrek visokih, in grmenje nad gorami, kjer odmevi neštivilni, (krilijo kot orli v stenah: daj, prislusni divjim zgodbam, pesmi tej o Hiawathi!

Ti, ki ljubiš ljudske zgodbe, ljubiš narodne balade, ki z glasovi iz davnine dajejo nam znak kot z róko, naj prislusnemo jim tiho tej otroški preprostosti, ko uho težko razloči, govori-li ali poje: čuj legendo indijansko, pesem to o Hiawathi!

Ti, ki imaš srce preprosto, Bogu zvest si in Naravi, ki veruješ, da v vseh časih človek čutil je človeško, da še najbolj divja srca hrepenijo po dobroti v tih nezavedni slutnji, da se plahe, slabe roke, slepo tipajoče v noči, božja dobra dlan dotakne, in ji moč da in poguma: daj, prislusni skromni zgodbi, pesmi tej o Hiawathi!

Ti, ki včasih na sprehodu po stezah v zelenih poljih, kjer z osamljenega grma rdeče jagode visijo preko skale, obrasle z mahom, postojiš ob starem grobu, premišljuje stare verze, zbrisane na pol od časa, pisane s preprosto roko neučeno, a vse črke polne upa in bridkosti, polne nežnega zanosa Zemskega in Onostranstva: stoj in beri v takih verzih pesem to o Hiawathi!

Poslovenil Tine Debeljak, ml.

Opomba: Hiawatha beri: Haiwátha.

doma in po svetu

— Ljubljanska opera je uprizorila edno opero, ki jo je komponiral Marij Kogoj "Črne maske". Delo je bilo prvič predvajano pred 30 leti in je bilo takrat proglašeno za nerazumljivo. Sedaj sta jo dala na oder Samo Hubad in Hinko Leskošek. Ljubljanska kritika je ugotovila izredno svežost in velično dela in proroča, da se

nekatera mesta opere opih nakar bi moglo delo na svetovni odre, ker je možno konkurenca z vsakim sodobnim evropskim glasbenim delom.

— Prosvetno društvo "Boga" v Torontu je priredilo Balantičev večer. Na spore je bilo predavanje o Balantiču (predaval S. Pleško) in delovanje pesmi.

— Glavne francoske književne nagrade za leto 1957 so prejeli: Prix Goncourt je dobil Roger Vailland za roman La Loi, Prix Femina je prejel Christian Megret za roman Le Correfour des Solitudes, Renaudot pa je bil prisojen Michelu Butoru za roman La Modification.

— Francoski pesniki so ustanovili posebno vsakoletno knji-

ževno nagrado. Čez leto zbirajo med seboj prispevke in kolikor naberó, podelé potem nagrado tistemu pesniku, ki je v tistem letu izdal pesniško zbirko, pa je hkrati v težkem materialnem položaju (bolezen, pomanjkanje, izredni življenjski udarci). Tako nagrado je za leto 1957 prejel pesnik Robert Lorio. Nabrali so v letu 313.000 frankov (približno 1000 dolarjev).

fotograf, ki lovi v lečo svoje duše begotne sence sodobnikov — če ni morda ta "Človek na obeh straneh stene" simbol človeka meddobja, ki se nemirno premetava na grmadi svojih spominov kot gad na žerjavici in ne najde rešne poti v bodočnost... Ker je knjiga idejno sporna, je zanimiva in pri ponovnem branju človek z večjim užitkom bere skoraj brezhiben slovenski tisk na dnu sveta... Upam, da se Simčič spusti še v nove globine človeške duše".

O Papeževi zbirki "Osnovno govorjenje" pravi: "... Vse pesmi so pisane v prostih stihih, zato je pesnik deloma svobodnejši v oblikovanju, pa je po drugi strani bolj vezan v tehtanju izrazov, da ne postane pesem proza ali pa neke vrste ritmična filozofija. Če se bomo na Papeževe pesmi tako privadili kot smo se na pesmi v prozi Rabindranata Tagoreja — porečemo, da je velik pesnik... Škoda, da je knjižica izšla brez vsakega primerne uvoda, ki bi lahko z nekaj stavki pomagal pri razumevanju pesmi, ki niso vedno razvidne. Sicer se sme reči o sliki, da je lepa, čeprav ne vemo, kaj pomeni in bi isto lahko trdili o pesmi, vendar to ne velja za pesem, ki je bolj misel kot podoba..."

V tržaškem štirinajst dnevniku *Gospodarstvo* je dne 26. julija 1957 V. B. napisal naslednja oceno o *Človeku na obeh straneh stene*: "Človek na obeh straneh stene je naslov novele, ki je izšla kot knjiga na 170 straneh v Buenos Airesu. Napisal jo je mladi pisatelj Zorko Simčič, ki je bil prva povojna leta v službi na tržaškem radiju, potem pa se je izselil v Argentino. Knjiga je nedvomno najboljša pripovedno delo, kar jih je po vojni izšlo med Slovenci v tujini. Simčič je v skrbnem jeziku in pretehtanem modernem slogu prikazal na zunaj nezanimivega junaka in slabiča, slovenskega begunskega izobraženca v Argentini, ki je notranje ves razdvojen, brez volje in moči. Novela sicer izven mračno in bo dala kritikom povod za razne pomisleke, toda napisana je napeto in polnokrvno. Odigra se - kajpada z bogato naslonitvijo na minulo - v Buenos Airesu v nekaj nočnih urah med soboto in nedeljo. Žal je tu in tam malo prežgoščena in zato manj jasna. O kaki tendenčnosti ni govora. Ta knjiga ne bo branje za ljudi, ki so vajeni naših večerniških povesti, vsaka težja stvar pa jim je pretežka. "Človek na obeh straneh stene" je novela za človeka, ki zna misliti in videti lepoto v najmanjših podrobnostih. Takega bralca pa bo knjiga pritegnila in mu šla do srca. O njej bo še veliko napisanega. Ničče, ki bo preučeval našo književnost po letu 1945, ne bo mogel mimo nje".

KNJIŽNA DELAVNOST V LJUBLJANI

Državna založba Slovenije v Ljubljani je za leto 1958 pripravila obsežen knjižni program in namerava izdati 150 raznovrstnih knjižnih izdaj. Med temi bo tudi 50 slovenskih del pestre vsebine.

Po večletnem premoru bodo letos izšla tudi izvirna dela slovenskih pisateljev. Napovedana sta dva romana Miška Kranjca, obširnejši roman o slovenskih izseljencih je pripravil pisatelj Anton Ingolič, Boris Pahor je spisal povest o medvojnih koncentracijskih taboriščih, Vera Miheličeva pa roman iz slovenskega meščanskega okolja. Pričakujejo pa tudi izbor novel Alojza Rebule in Ivana Potrča ter pesniško zbirko Lili Novy.

Založba bo nadaljevala svoje ustaljene zbirke in sicer Zbrana dela starejših slovenskih pesnikov in pisateljev. Izšli bodo nadaljni zvezki Otona Župančiča, Josipa Stritarja, Ivana Tavčarja, Frana Levstika in Janeza Trdine. Posebnost bo obsežna razprava o Simonu Gregorčiču, ki jo je pripravil dr. France Koblar. Iz srbohrvaščine bodo prevedli dea Iva Andriča, Ivana Dučmelica, Jovana Škerliča in iz makedonščine Dimitra Mitreva. Iz svetovne književnosti bodo prevajali in objavili dela italijanskega pisatelja Alberta Moravie, iz angleščine Oscarja Wilda, ameriške Faulknerja, ruske Puškina. Dostojevskega, iz antike Plutarhovo življenje velikih Grkov, Tukididovo Peloponeško vojno ter Ovidova Pisma.

V prihodnji številki Glasu bomo objavili knjižni program za leto 1958, ki je v glavnem že pripravljen.

kronika

— Kipar France Ahčin je od 19. do 31. januarja razstavljal v Mar del Plata svoja dela v salonu umetniškega združenja Agrupación Artísticos Plásticos Marplatenses. Na razstavi je bilo 28 del, ki so bila že razstavljena na umetnikovi decemberski razstavi v Buenos Airesu. V galeriji Velázquez v ulici Maipú pa je bila kolektivna razstava umetniškega združenja ME-ERA. Dela je razstavilo nad 100 umetnikov, vsak z enim delom. Ob otvoritvi so bile podeljene nagrade za najboljša dela in je kipar France Ahčin prejel II. nagrado za žgano glino "Materinstvo".

— Dne 30. januarja se je začela v Buenos Airesu mednarodna regionalna konferenca delegatov PAX ROMANAE iz petih držav Južne Amerike. Zasedanje je tokrat vodila Argentina. Na slavnostni otvoritveni seji je imel uvodno predavanje dr. Milan Komar.

doma in po svetu

— Italija je slavila dvestoletnico rojstva kiparja Canova. Kritika, italijanska in mednarodna je soglasno ugotavljala ob tej priliki, da je bil Canova zadnji veliki italijanski kipar.

— Francoski literarni tednik Les Nouvelles Littéraires je razpisal anketo o Goncourtovih nagradah v zadnjih petdesetih letih. Vprašanja so dostavili 100 najbolj znanim članom akademij, književnikom, kritikom, likovnim umetnikom. List je prejel 87 odgovorov. Marcel Proust je dobil največ glasov (57): prejel je Goncourta leta 1919 za roman *L'Ombre des Jeunes Filles en Fleurs*. Drugi je André Malraux: prejel je 44 glasov in l. 1933 nagrajeno delo je bilo *La Condition humaine* (delo je izšlo v Ljubljani pod naslovom *Vihar v Šanghaju*). Tretji je sedanjí član akademije Georges Duhamel za delo *Civilisation* (nagrajeno l. 1918). Četrti je Henri Barbusse za delo *Le Feu* (prejel je 10 glasov). Delo je izšlo v slovenskem prevodu in sicer kmalu po prvi svetovni vojni. Zanimivo je, da mnoga dela, podeljena v zadnjih letih, niso dobila niti po tri glasove. Urednik ankete objavlja namreč še tiste avtorje, ki so prejeli vsaj tri glasove.

— Francoski pisatelj in filozof Gabriel Marcel je obiskal Japonsko in imel tam več predavanj o francoski literaturi in o evropski "GLAS" je štirinajstnevnik. Izdaja ga Slovenska kulturna akcija, Alvarado 350, Ramos Mejía, FCNDFS, Bs. As., Argentina.

filozofiji. Bil je sprejet tudi pri japonskem cesarju.

— Ko so nagrajenca Michela Butora (Prix Renaudot) vprašali, kaj misli o kritikih, je odgovoril: "Navadil sem se dobro prenašati zlobne kritike in neumne kritike. Ne morem pa prenesti kritika, ki je neumno zloben".

— Ignac Koprivec, pisatelj motivov iz Slovenskih gor, je objavil nov roman iz istega okolja *Hiša pod vrhom*. Kritiki dela ne hvalijo in mu očitajo, da se ni znal otresti črno-belega opisovanja.

— V Ljubljani je izšla nova številka tretjega letnika časopisa *Jezik in slovnost*. List je sicer namenjen slavistom, pa je po vsebini tako pester, da menijo, da je to ena najbolj zanimivih revij v domovini. — Izšel je tudi *Zgodovinski časopis*, ki ga vsako leto izdaja Društvo slovenskih zgodovinarjev. Nosi pa šele letnico 1955, ker je zaradi raznih ovir izhajanje zaostalo. V tem sešitku sodelujejo Milko Kos, Bogo Grafenauer, Franc Zwitner, prof. Zontar in drugi.

— Med knjigami Prešernove družbe za leto 1958 je izšel tudi nov roman *Miška Kranjec*. — Pri založbi Obzorja v Mariboru je izdal zbirko svojih novel Andrej Hieng. Zbirka nosi naslov *Usodni rob*. — Tone Seliškar je objavil mladinsko knjigo *Indijanci in gusarji*. Dejanje se dogaja med otroki ljubljanskega predmestja.

— V samostanu Monte Calvario pri Domodossoli je umrl eden najboljših sodobnih italijanskih pesnikov duhovnik Clemente Rebora. Njegovo poezijo označujejo kot eno najbolj iskrenih pesniških izpovedi našega časa. Rodil se je l. 1885, v samostan pa je vstopil l. 1930. Iz ponižnosti je nehal pesniti; ko je pred nekaj leti zbolel, so ga predstojniki vzpodbudili, da je spet začel pesniti. Tik pred smrtjo je izšla knjiga njegovih zbranih del.

— Pri Državni založbi v Ljubljani je izšel "Slovenski zdravstveni besednjak", ki na 700 straneh obsega prinaša slovenske izraze za latinske medicinske pojme. Besednjak je bilo življenjsko delo pok. dr. Mirka Černiča, znanega kirur-

ga in primarija v Mariboru, ki je lansko leto umrl. Po njegovi smrti so njegovi prijatelji že zbrano delo uredili in sedaj objavili.

— Četrti festival avstrijske književnosti in glasbe je bil v št. Vidu na Koroškem v oktobra t.l. Udeležili so se ga številni vodilni književniki mlade avstrijske generacije. Med gosti iz tujine sta bila nemški pisatelj Rudolf Hagelstange in slovenski pisatelj dr. Branko Krefit iz Ljubljane. Na željo prirediteljev festivala je predaval o pomenu kulturne izmenjave ter o prevodih avstrijske književnosti v slovenščino.

— Za profesorja biologije na univerzi v Milwaukee je bil imenovan dr. Jože Goršič. Svoje študije je začel kot begunec na univerzi v Gradcu, pozneje pa jih nadaljeval na univerzi v Chicagu. Ko je dosegel doktorat so mu ponudili mesto profesorja na univerzi v Milwaukee.

— Založba Lipa v Kopru je izdala prvo delo slovenskega pisatelja Vasje Ocvirka. Roman obravnava partizansko življenje med vojno.

— Diego Fabbri, avtor dram Preiskava, Sodba Jezusa Kristusa je pred kratkim bil dalj časa v Parizu, kjer pripravljajo uprizoritev njegovih del, tako tudi Preiskave. Časnikarjem je izjavil, da mu je pisatelj François Mauriac na ponovno njegovo prošnjo dovolil, da sme dramatisirati njegov roman *Therese Despueyroux*. Fabbri pravi, da bo moral delu dodati nekaj vlozkov.

— Krščanska kulturna zveza v Celovcu je imela občni zbor in je bil izvoljen ta odbor: predsednik prof. dr. Pavle Zablatnik, zvezni tajnik je urednik *Kronike* Albert Sadjak, odborniki so: Janko Tolmajer, Milka Hartmanova, Lojze Gregarič, Janko Olip, Vinko Zaletel in Baumgartner.

— Društvo slovenskih književnikov je koncem novembra 1957 razdelilo svoje vsakoletne nagrade. Za roman je dobil nagrado *Miško Kranjec* za delo *Zemlja se z nami premika*, Kajeton Kovič za pesniško zbirko *Prezgodnji dan* in Filip Kalan-Kumbatovič za zbirko esejev *Veseli veter*.

ZALOŽBA SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Zorko Simčič:
ÖLOVEK NA OBEH STRANEH STENE
Knjiga, ki je vzbudila splošno zanimanje

France Papež:
OSNOVNO GOVORJENJE
Zbirka moderne poezije

Stanko Kociper:
NA BOŽJI DLANI
Roman iz prvih dni vojne